

7/12877

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : B.19.0.HUK.0.610-[2012-7/12877] 1233

Konu : Yazılı Soru Önergesi

17.12.2012 * 85922

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 03/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-95951 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından verilen 7/12877 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EK :

1- Cevap yazısı (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığı

Bilgi:

Başbakanlık

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından verilen 7/12877 sayılı yazılı soru önermesine ilişkin sorular ve cevaplar.

Sorular :

Türkiye'nin son yıllarda izlediği yanlış dış politikanın, komşuları başta olmak üzere yıllardır önemli miktarlarda dış ticaret hacmine sahip olduğu ülke ile olan ticaretini ve ekonomik ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir. Bu bağlamda, hükümetleri döneminde Türkiye-Bulgaristan arasında gerçekleşen dış ticaret ve ekonomik ilişkilerle ilgili olarak;

1. 2002-2012 döneminde iki ülke arasında gerçekleşen dış ticaret verilerinin (ithalat, ihracat, dış ticaret açığı/fazlası) yıllara göre değişimi nasıl olmuştur?
2. Anılan dönemde iki ülke arasında ithalata ve ihracata konu önemli mal veya hizmetler hangileri olmuştur?
3. Anılan dönemde iki ülke arasında gerçekleşen dış ticaret verileri Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
4. Halen anılan ülke ile en fazla ithalat ve ihracat değerlerine sahip ilk beş ürün hangileridir? Bu ürünlerin iki ülkenin dış ticaret verileri içindeki payları nasıldır?
5. Anılan dönemde iki ülke arasında imzalanan anlaşmalar ve yürürlüğe konan ticari projeler hangileridir?
6. İki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve yaşanan sorunların giderilmesi konusunda Bakanlığınızca ne tür çalışmalar yapılmış ya da yapılmaktadır?
7. Bu amaçla şimdiye kadar Bakanlığınızca hangi önlemler alınmış ya da alınmaktadır.
8. Bakanlığınızın, anılan ülke ile olan ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesine yönelik hedefleri ve 2013 yılı programı nasıldır?

Cevaplar:

Türkiye-Bulgaristan dış ticaretine ilişkin istatistikler aşağıda sunulmaktadır:

Türkiye-Bulgaristan Dış Ticareti (Milyon \$)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011 (ilk 10 ay)	2012 (ilk 10 ay)
İhracat	380	622	894	1.179	1.568	2.060	2.152	1.389	1.497	1.623	1.361	1.398
İthalat	508	689	959	1.190	1.663	1.952	1.840	1.117	1.703	2.475	2.108	2.218
Hacim	889	1.311	1.854	2.369	3.231	4.012	3.992	2.506	3.200	4.097	3.469	3.616
Denge	-128	-68	-65	-11	-95	109	312	272	-205	-852	-747	-820

2012 Yılıının ilk 10 Ayında Türkiye'nin Bulgaristan'a İhracat ve İthalatında ilk 5 Fası (Bin \$)

İHRACAT			İTHALAT		
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	141.121	27	MİNERAL YAKITLAR, YAĞLAR	730.765
84	ELEKTRİKSİZ MAKİNALAR	117.014	74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	372.826
85	ELEKTRİKLİ MAKİNALAR	96.270	72	DEMİR VE ÇELİK	264.675
74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	94.658	44	AĞAÇ VE AĞAÇTAN MAMUL EŞYA	120.457
60	ÖRME EŞYA	85.651	12	YAĞLI TOHUM VE MEYVALAR	103.008
Toplam		1.398.119	Toplam		2.218.168

Türkiye Cumhuriyeti ve Bulgaristan Cumhuriyeti Arasındaki Ekonomik İşbirliği Anlaşması, şahsım ve Bulgaristan Ekonomi, Enerji ve Turizm Bakan Yardımcısı Delyan DOBREV tarafından, 20 Mart 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Türkiye-Bulgaristan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı vesilesiyle imzalanmıştır. Öte yandan, yürürlükteki başlıca anlaşma ve protokoller aşağıda sunulmaktadır.

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	1994
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	1994
Turizm İşbirliği Anlaşması	1997
Enerji ve Altyapı Alanlarında İşbirliği Anlaşması ve Protokolü	1998
İkili Hava Ulaştırma Anlaşması	2004
Deniz Ticareti Taşımacılık Anlaşması	2004
Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması	2009
Ekonomik İşbirliği Anlaşması	2012

İki ülke arasında düzenli olarak düzenlenen Karma Ekonomik Komisyon Toplantıları, ilgili ülke ile ülkemiz arasındaki ticari, ekonomik, sınai, teknik ve bilimsel işbirliği konularının tümünün en üst düzeyde ele alındığı bir mekanizma olmasının yanında, ilişkilerin düzenli bir şekilde geliştirilmesi, kamu ve özel sektör kuruluşlarının yönlendirilmesi, ikili ilişkilerde ortaya çıkan sorunların ve engellerin kaldırılması ve ekonomik ilişkilere yeni boyutlar kazandırılması açısından önem arz etmektedir.

Ancak, KEK Toplantılarının hukuki dayanağı olan 1972 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uzun Vadeli Ekonomik, Teknik, Sınai ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması Bulgaristan'ın AB üyeliği sonrasında artık uygulanmamaktadır. 20 Mart 2012 tarihinde imzalanan "Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının" yürürlüğe girmesinin ardından oluşturulacak olan Türk-Bulgar Hükümetlerarası Ekonomik İşbirliği Komisyonunun ilk toplantısının en kısa zamanda gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan, Bulgaristan'da bazı yem ve hayvansal menşeli olmayan gıdaların ithalatında resmi kontrollerin artırılmasına ilişkin olarak 25 Ocak 2010 tarihinden bu yana uygulanmakta olan 669/2009/EC sayılı Komisyon Yönetmeliği kapsamında ülkemiz menşeli biber, kabak, domates ve armudun AB'ye ithalatında fiziksel ve kimlik kontrollerinin sıklığı %10'a yükseltilmiştir. AB'ye ihraç edilen ve bu ürünleri içeren tüm sevkiyatlarımız Bulgaristan'ın Kaptan Andreevo gümrük kapısından giriş yapmaktadır. Ancak, söz konusu giriş kapısında anılan Yönetmeliğin gerekli kıldığı örnek alımlarını ve laboratuvar analizlerini gerçekleştirecek

altyapı mevcut değildir. Bu durum, Bulgaristan'a yönelik taşıma yapan ve Bulgaristan üzerinden transit geçen taşımacılarımızı zor durumda bırakmaktadır.

Yukarıda maruz sorunlar, her türlü ikili ve çok taraflı platformlarda gündeme getirilmektedir. Konuya ilişkin girişimlerimizin de katkılarıyla, Kaptan Andreevo Sınır Kapısı'nın modernizasyon çalışmalarına 7 Kasım 2012 tarihinde başlanmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuralları çerçevesinde ani artış gösteren ithalata karşı uygulanan korunma önlemleri ülkemizin etkin uyguladığı ticaret politikası araçlarından. Söz konusu önlemler, ilgili anlaşmanın ortaya koyduğu disiplinler çerçevesinde alınabilmekte ve doğası gereği zarar gören üretim dallarına yönelik olmaktadır. Ayrıca, korunma önlemleri tüm ülkelerden yapılan ithalata yönelik olarak uygulanmaktadır. İthalatta ve özellikle ithalat artışına karşı uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan haklarımızı sonuna kadar kullanmak ve gerektiğinde her türlü tedbiri almak konusunda kararlılıkla hareket edilmektedir.